

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

ВИСНОВОК

до проектів законів України

про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підтримки позичальників, які втратили майно у зв'язку з веденням бойових дій
реєстр. № 7441 від 07.06.2022 та

про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо підтримки позичальників, майно яких було знищено або зазнало пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації проти України
реєстр. № 7441-1 від 14.06.2022

16 червня 2022 року
протокол № 102

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 16 червня 2022 року (протокол № 102) розглянув проекти законів України про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підтримки позичальників, які втратили майно у зв'язку з веденням бойових дій (**реєстр. № 7441 від 07.06.2022**), внесений народним депутатом України Разумковим Д.О. та іншими народними депутатами України, та про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо підтримки позичальників, майно яких було знищено або зазнало пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (**реєстр. № 7441-1 від 14.06.2022**), внесений народним депутатом України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами України.

Обидва законопроекти спрямовані на підтримку позичальників, майно яких було знищено або зазнало пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

Законопроектом **№ 7441** пропонується:

встановити, що сума процентів, комісії та/або штрафних санкцій (пені), анульованих (списаних) чи ненарахованих на підставі закону, не включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку на доходи фізичних осіб;

внести зміни до Цивільного кодексу України, законів України "Про споживче кредитування" та "Про іпотеку", згідно з якими з дня набрання чинності

Законом позичальники звільняються від обов'язку сплати основної суми кредиту, процентів та штрафних санкцій (пені) за таким кредитом, виданими на території України банками та іншими фінансовими установами фізичним та юридичним особам для придбання нерухомого майна, в тому числі під заставу такого нерухомого майна, або транспортних засобів, які були знищені внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, або знаходяться на тимчасово окупованій території.

доручити Кабінету Міністрів України невідкладно внести до Верховної Ради України проект Закону України про відшкодування за рахунок коштів Державного бюджету України шкоди, завданої банкам та іншим фінансовим установам внаслідок реалізації положень цього Закону.

Законопроектом № 7441-1 правовідносини між позичальником і кредитором, які виникають у зв'язку із знищенням або пошкодженням майна, яке є предметом застави кредитів фізичних осіб, врегульовуються більш докладно та структуровано, що необхідно для правової визначеності законодавчого акта.

Основні відмінності альтернативного законопроекту № 7441-1 передбачають:

1) крім встановлення, що сума боргу (кредиту) платника податку за кредитом, що підлягає прощенню (анулюванню) згідно нормами законопроекту, не включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку на доходи фізичних осіб, встановити, що безнадійною заборгованістю визнається заборгованість позичальника за кредитом, що підлягає прощенню (анулюванню) згідно з законопроектом, що забезпечить рівноважне значення прощених сум для кредитора;

2) встановлення випадків та ознак, за яких позичальник (його представник) може звернутися до кредитора із заявою про призупинення сплати грошового зобов'язання за договором споживчого кредиту (далі – замороження кредиту);

3) уточнення видів майна, яке є предметом застави за кредитами, які підлягають замороженню або прощенню;

4) розмежування кредитів на ті, що підлягають замороженню і ті, що підлягають прощенню;

5) охоплення передбаченими законопроектом процедурами житлового майна, яке було придбано не у кредит у фінансової установи, а із розстроченням або відстроченням платежів безпосередньо у забудовника;

6) визначення порядку повідомлення та підтвердження позичальником (його представником) кредитору щодо статусу зруйнованого або пошкодженого майна;

7) встановлення порядку дій кредитора при отриманні заяви позичальника (його представника) залежно від статусу майна.

8) передбачення механізму компенсації кредитору прощених позичальнику сум.

Законопроектом № 7441-1 пропонується що у період дії в Україні воєнного стану та протягом трьох місяців після дня його припинення або скасування,

позичальник (особа, до якої перейшли права та обов'язки позичальника) або його представник (за законом або за наявності довіреності на вчинення таких дій) має право звернутися до кредитодавця або нового кредитора (далі – кредитор) із заявою про призупинення сплати грошового зобов'язання за договором про споживчий кредит, предметом забезпечення за яким є нерухоме майно (квартира, інше житлове приміщення в будівлі, приватний житловий будинок, садовий та дачний будинки, об'єкт незавершеного будівництва) або автомобіль (далі – договір про споживчий кредит), що відповідає хоча б одній з таких ознак:

1) станом на дату подачі заяви нерухоме майно розташоване на тимчасово окупованій території, передбаченій пунктом 3 частини першої статті 3 Закону України “Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України” або на території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), визначених відповідно до актів Кабінету Міністрів України;

2) пошкоджене (пошкоджений) внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації. Для цілей застосування цього Закону під пошкодженим мається на увазі нерухоме майно / автомобіль, що можуть бути відновлені шляхом поточного або капітального ремонту чи реконструкції;

3) знищене (знищений) внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації. Для цілей застосування цього Закону під знищеним мається на увазі нерухоме майно / автомобіль, відновлення якого є неможливим шляхом поточного або капітального ремонту чи реконструкції або є економічно недоцільним.

З метою підвищення захисту найбільш соціально вразливих осіб пропонується виділити категорію кредитних договорів, зобов'язання за якими будуть підлягати прощенню. Такі договори мають відповідати таким ознакам:

1) предметом забезпечення за таким договором є знищене внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації нерухоме майно (квартира або майнові права на квартиру) загальна площа якого не перевищує для квартири 140 квадратних метрів, для житлового будинку - 250 квадратних метрів, та яке є єдиним місцем проживання сім'ї позичальника, або знищений єдиний автомобіль, робочий об'єм двигуна якого не перевищує 2500 сантиметрів;

2) станом на 23 лютого 2022 року відсутня прострочена заборгованість за таким договором;

3) метою отримання кредиту згідно договору є придбання, реконструкція чи будівництво такого нерухомого майна, або придбання такого автомобіля.

Законопроектом визначені процедури підтвердження відповідності кредитних договорів встановленим умовам та ознакам.

Також встановлюється, що кредитор після отримання від позичальника заяви про призупинення сплати грошового зобов'язання за договором про споживчий кредит, не має права здійснювати відступлення права вимоги за таким

договором, а також здійснювати заходи з врегулювання простроченої заборгованості, у тому числі через колекторські компанії.

Законопроектом визначається джерело, за рахунок яких фактично будуть погашені невиконані кредитні зобов'язання – це компенсації за знищене внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації майно, порядок здійснення яких має бути встановлений законом.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своїх висновках № 16/03-2022/96807 від 15.06.2022 та № 16/03-2022/96808 від 15.06.2022 висловлює зауваження до законопроектів.

Національний банк України у своєму листі № 18-0010/41712 від 16.06.2022 висловлює підтримку законопроекту № 7441-1 висловлює готовність долучитися до його подальшого доопрацювання, та зазначає, що законопроект № 7441 не підтримується.

З огляду на зазначене та керуючись положеннями статей 108 і 114 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", **Комітет вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) проекти законів України про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підтримки позичальників, які втратили майно у зв'язку з веденням бойових дій (**реєстр. № 7441 від 07.06.2022**), внесений народним депутатом України Разумковим Д.О. та іншими народними депутатами України, та про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо підтримки позичальників, майно яких було знищено або зазнало пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (**реєстр. № 7441-1 від 14.06.2022**), внесений народним депутатом України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами України, **включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;**

2) проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо підтримки позичальників, майно яких було знищено або зазнало пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (**реєстр. № 7441-1 від 14.06.2022**), внесений народним депутатом України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами України **прийняти за основу.**

2. Доповідачем від Комітету визначено Голову Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Гетманцева Д.О.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

Вик. Боцула Т.А.
САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
т. 255-31-01

Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000440A3100AB198F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-32/03-2022/97982 від 17.06.2022

